

Behovet av Rörelsekapital vid ekonomisk kris

Benjamin Nyman

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Företagsekonomi
Identifikationsnummer:	20339
Författare:	Benjamin Nyman
Arbetets namn:	Behovet av rörelsekapital vid ekonomisk kris.
Handledare (Arcada):	Linda Puukko
Uppdragsgivare:	
<p>Sammandrag:</p> <p>För att uppehålla den dagliga affärsverksamheten i ett företag finns det ett varierande behov på rörelsekapital. Syftet med arbetet är att behandla ifall behovet för rörelsekapital skiljer sig i jämförelse till normala omständigheter och under en ekonomisk kris, samt ifall behovet under finanskrisen och COVID-19 krisen är märkbart annorlunda. Fokuset är på små och medelstora företag. Små- och medelstora företag valdes som en referenspunkt med syfte att kunna demonstrera effekten av ekonomisk kris på ett företags rörelsekapital. Små- och medelstora företag fungerar som referenspunkt i arbetet enbart för att de finns mer av dem i världen än stora företag och de finns i alla länder och ger då en bra helhetsbild av ämnet. För att besvara forskningsfrågan använde jag mig av en litteraturstudie som baserar sig på artiklar och studier med fokus på ifrågavarande ämne. Resultatet som presenteras i examensarbetet är att behovet för rörelsekapital ökar under ekonomisk kris och var av även större behov under COVID-19 krisen i jämförelse med finanskrisen 2007-2008. Men på grund av stödpaketen som erbjudits av stater runt om världen under nuvarande kris, COVID-19 har små- och medelstora företag lyckats överleva. Stödpaketen medför kortvarigt positiva effekter men de kan också medföra negativa långsiktiga konsekvenser för små- och medelstora företag.</p>	
Nyckelord:	Rörelsekapital, Små- och medelstora företag, finanskris, COVID-19,
Sidantal:	36
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Business Administration
Identification number:	20339
Author:	Benjamin Nyman
Title:	The need for working capital during an economic crisis
Supervisor (Arcada):	Linda Puukko
Commissioned by:	
<p>Abstract:</p> <p>Companies are dependent on their working capital to uphold daily business activities. The purpose of the work is to address whether the need for working capital differs in comparison with normal circumstances and during an economic crisis. Whether the need during the financial crisis and COVID-19 crisis is noticeably different, with a focus on small and medium sized enterprises. Small and medium sized companies will serve as the reference in this study simply because there are more of them and they are situated in every market. This will give a good overall picture of the subject. For the research question I've used a literature study based on articles and studies focused on the subject. The result of the thesis is that the need for working capital increases during an economic crisis. With reference to the financial crisis and COVID-19, the need was even greater during COVID. However due to the stimulus packages offered by both the central banks and countries small and medium sized enterprises managed to survive. The packages have short-term positive effect but can have detrimental negative long-term consequences for small and medium sized companies.</p>	
Keywords:	Working capital, Small and medium sized companies, financial crisis, COVID-19
Number of pages:	36
Language:	
Date of acceptance:	

INNEHÅLL

1	Inledning.....	6
1.1	Problemformulering	7
1.2	Syfte	9
1.3	Avgränsningar	9
2	Teori.....	10
2.1	RÖRELSEKAPITAL.....	10
2.2	Små och medelstora företag (SMF)	12
2.3	Ekonomiska kriser	13
2.3.1	<i>Globala Finanskrisen 2007-2008</i>	13
2.3.2	<i>Världsekonomin under COVID-19</i>	15
2.4	Behov av rörelsekapital vid finanskrisen och covid-19.....	16
2.5	Tidigare forskning	17
2.6	Sammanfattning och Hypotes	18
3	Metod.....	19
3.1	Kvalitativa metod	19
3.2	Kvantitativ metod	20
3.3	Val av undersökningsmetod	20
3.4	Insamling av data	21
3.5	Källkritik	22
4	Resultat	23
4.1	Skiljer sig behovet av rörelsekapital i små- och medelstora företag under kristid	23
4.2	Inverkan på rörelsekapital hos små- och medelstora företag under finanskrisen 2007-2008	25
4.3	Inverkan på rörelsekapital hos små- och medelstora företag under krisen orsakad av covid-19 pandemin	26
4.4	Varierar behovet av rörelsekapital för små- och medelstora företag märkbart vid jämförelse av finanskrisen 2007-2008 och Covid-19 krisen	26
5	Analys.....	28
6	Diskussion	30
6.1	Resultatdiskussion.....	31

Figurer

Figur 1 resursflöde för ett tillverkningsföretag. (Bhalla 2014 s.3).....	11
Figur 2 Finansiella tillgångar vid klassificeringen av små- och medelstora företag i Europa (European Commission 2019 s.11).....	12
Figur 3 Små- och medelstora företags likviditet innan och under COVID-19. (IMF 2020 s.38)	23
Figur 4 Efterfrågan av lån i USA minskar under ekonomisk kris. (OECD 2009 s.20)..	24

Tabeller

Tabell 1 Sökord som användes för materialet	21
Tabell 2 BNP tillväxt i europeiska länder 2019-2020 (Eurostat, 2020)	30

1 INLEDNING

Ekonomiska kriser är ingenting nytt, de uppstår med jämna mellanrum och den senaste orsakades av covid-19 pandemin. Pandemin har dämpat ekonomiska aktiviteter runt om i världen, och de omges av osäkerhet på grund av osäkerheten och varaktigheten i pandemin (World Bank Group 2020 s. 1).

De flesta effekterna av en kris är mätbara. En ekonomisk kris kan möjligtvis kräva att människor förändrar sin livsstil och anpassar sig till en ny situation med mer osäkerhet till följd av arbetslöshet och löneminskning. Detta leder till en försämring av människors nuvarande livskvalitet, vilket möjligtvis fördjupar krisen ytterligen. Ekonomiska kriser sätter ofta press på den privata samt offentliga sektorn vilket leder till att åtgärder, ofta med en negativ kortvarig inverkan, måste införas för att klara sig över krisen.

Hantering av rörelsekapitalet har en stor betydelse för företagets likviditet, och fungerar som en indikator för ett företags effektivitet samt kortsiktiga ekonomiska välmående. Rörelsekapital handlar om ett företags omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Flera företag sköter hanteringen av deras rörelsekapital ineffektivt. En ekonomisk kris fungerar ofta som en väckarklocka för företag som hanterar deras rörelsekapital ineffektivt. Ofta dock för sent. Ur ett effektivitetsperspektiv kunde företag som visat minst rörelsekapital per dollar i försäljning beaktas som att de hanterar sitt rörelsekapital mest effektivt. Hanteringen av rörelsekapital försöker försäkra kraven på effektivitet med att se till att de inte investerar för mycket eller för litet i en del av komponenterna inom rörelsekapitalet. Rörelsekapital är omsättningstillgångar och kortfristiga skulder, komponenterna är de olika tillgångar och skulder som gör upp rörelsekapitalet. För små investeringar inom vissa komponenter kan ge upphovet till likviditetsbrist, lager och förlorad försäljning.

Den ekonomiska lågkonjunkturen, orsakad av covid-19-pandemin, har lett till strikta restriktioner på både individer och företag, vilket i sin tur lamslagit en del branscher och gynnat andra (Rohit A, 2020). Till skillnad från tidigare ekonomiska kriser där de flesta branscher lidit lika mycket har COVID-19 påverkat branscher olika. Det är frågan om en

ekonomisk kris som vi inte sett förr. Pandemin har haft en speciellt stor inverkan på behovet av rörelsekapital eftersom efterfrågan på vissa varor och tjänster förändrats drastiskt under en kort tidsperiod. Behovet av rörelsekapital har troligen varit större vid denna kris än tidigare p.g.a. att efterfrågechocken varit så stor

Examensarbetet kommer att behandla rörelsekapitalets behov under kristid, genom att jämföra skillnaden till normala omständigheter och märkbara skillnader under finanskrisen 2007-2008 och krisen orsakad av Covid-19. För att begränsa arbetet kommer jag att undersöka enbart små- och medelstora företag, SMF.

1.1 Problemformulering

Världsekonomin har drabbats av ekonomiska kriser med jämna mellanrum. Den ekonomiska lågkonjunkturen orsakad till stor del av covid-19-pandemin är den senast av dessa. Det som gör denna ekonomiska kris speciell är covid-19 pandemin och de restriktioner den gett upphov till runt om i världen som flygrestriktioner, utgångsförbud och restaurangstängningar för att endast nämna några. De flesta företagen har varit med om ekonomiska kriser från tidigare men inte påträffat en motsvarande kris som den nu pågående. När de vid tidigare kriser haft en möjlighet att justera affärsverksamheten för att anpassa sig till den rådande situationen har nu flera drabbats av begränsningar som lett till att de inte haft möjligheten att anpassa affärsverksamheten enligt efterfrågan. Det är alltid svårt för företag att förbereda sig inför en ekonomisk kris, eftersom de i flesta fall är oförutsägbara. Den pågående COVID-19 krisen har dock försatt företag i en svårare situation, då krisen började så snabbt. Osäkerhet, så som en kris som Covid-19 orsakat, har haft en djup inverkan på företag eftersom det lett till sämre lönsamhet och utveckling. För att utveckling skall ske måste företag ha möjligheten till att återinvestera i sig själva, företag har alltså inte möjligheten att förbereda sig med stora ekonomiska buffertar för en liknande kris som Covid-19.

Ifall företag vill skydda sig från en ekonomisk kris skall de se till att deras affärsverksamhet är så effektiv som möjligt. Hanteringen av organisationens

rörelsekapital är av stor betydelse vid normala omständigheter men rörelsekapital har en även större roll vid ekonomisk kris.

Detta examensarbete skall utforska hurdan inverkan kriser har på behovet av rörelsekapital hos små- och medelstora företag med fokus på finanskrisen 2007-2008 samt krisen orsakad av Covid-19. Skiljer sig behovet vid normala omständigheter till krisomständigheter samt är skillnaden mellan behovet av rörelsekapital under finanskrisen och Covid-19 krisen märkbart annorlunda? Det som gör krisen runt Covid-19 pandemin unik är restriktionerna. Restriktionerna har lett till att flera branscher inte haft möjligheten till att bedriva affärsverksamhet. En ekonomisk kris är nära till omöjligt att förutspå men företag har möjligtvis en plan för hur de kommer agera ifall en kris sker. Restriktionerna som orsakats av Covid-19 har lett till att behovet på en del produkter och tjänster tagit slut omedelbart. Ett annat problem är att det kan uppkomma leveransproblem även om efterfrågan på tjänsten eller varan kvarstår. De tidigare kriserna med fokus på finanskrisen 2007-2008 har haft element som varit mer förutsägbara.

Rörelsekapital är ett företags omsättningstillgångar – kortfristiga skulder. Omsättningstillgångar är företagets kassa, kundfordringar och lager. Kortfristiga skulder är ett företags leverantörsskulder, löner och skatter. En ekonomisk kris innebär att betalningsförmågan blir sämre på grund av att efterfrågan för varor/service har sjunkit. Företag har i allmänhet under en kris svårigheter att bli av med lager och förseningar i inbetalande av kundfordringar. Detta leder sedan till svårigheter och betala löner och skulder.

Företag har då möjligtvis svårigheter ifall omsättningstillgångarna blir lägre medan skulderna ökar, har behovet för rörelsekapital då ökat i jämförelse med normala omständigheter och skiljer sig finanskrisen och krisen orsakad av covid-19.

1.2 Syfte

Syftet med detta examensarbete är att utforska behovet av rörelsekapital vid ekonomisk kris. Arbetet kommer att inrikta sig på den nuvarande krisen som delvis orsakats av covid-19 samt den finansiella krisen 2007-2008 ur små- och medelstora företags perspektiv. Med hjälp av en kvalitativ litteraturstudie kommer arbetet att undersöka ifall behovet av rörelsekapital ändras vid kristillfälle i jämförelse med normala omständigheter? Ifall det finns skillnader mellan finanskrisen och Covid-19 krisen och vad det beror på? Arbetet kommer att definiera vad rörelsekapital är samt vad det betyder för ett företag. Vad gör rörelsekapital så viktigt samt hurdan betydelse har det under ekonomiska kriser jämfört med normala omständigheter.

Arbetet har två huvudforskningsfrågor:

Skiljer sig behovet av rörelsekapital vid normala omständigheter och krisomständigheter i små- och medelstora företag?

Är skillnaden mellan behovet av rörelsekapital under finanskrisen och Covid-19 krisen märkbart annorlunda i små- och medelstora företag?

1.3 Avgränsningar

Tillgången till vetenskapliga artiklar om den pågående krisen är dock begränsade. När det berör ett så nytt ämne som covid-19 finns risken att alla källor inte är pålitliga. Vid arbetet används på grund av detta endast material från vetenskapliga studier och pålitliga ekonomi baserade tidskrifter. Källor som inte beaktas som endera vetenskapliga publikationer eller ekonomi fokuserade tidskrifter kommer inte att användas i detta examensarbete.

Arbetet använder sig av vetenskapliga artiklar, tidskrifter och websidor.

2 TEORI

I arbetets teoriandel presenteras begreppsförklaringar. Kapitlet inleds med beskrivning av vad rörelsekapital är samt delkomponenterna. I kapitlet beskrivs också vad en ekonomisk kris är samt finanskrisen 2008-2009 och krisen orsakad av Covid-19 pandemin. Kapitlet avslutas med en sammanfattning av den teoretiska referensramen och undersökningens hypotes.

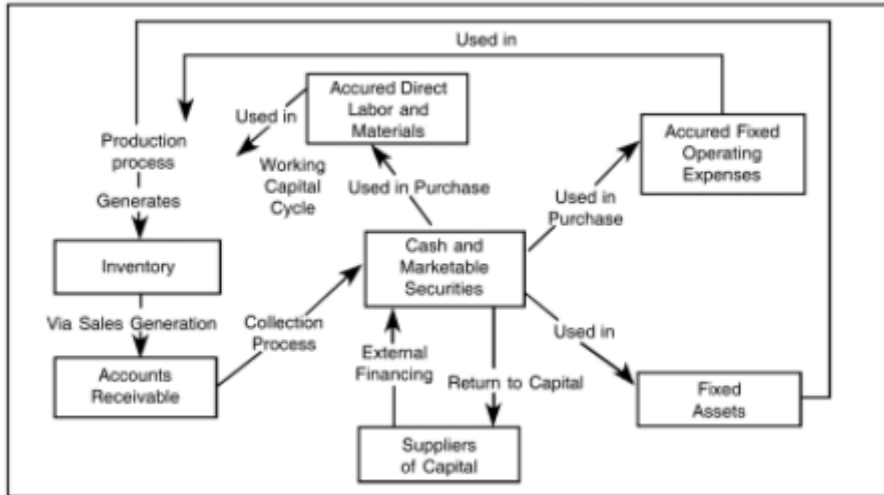
2.1 RÖRELSEKAPITAL

Rörelsekapital är skillnaden mellan ett företags nuvarande tillgångar, så som företags kassa samt kundfordringar, och företags nuvarande skulder, t.ex. leverantörsskulder. Netto rörelsekapital är hur ett företags likviditet mäts, vilket hänvisar till nuvarande tillgångar samt skulder (V.K Bhalla, 2014 s. 1).

$$\text{Rörelsekapital} = \text{Omsättningstillgångar} - \text{Kortfristiga skulder}$$

Hantering av rörelsekapital är en grundläggande faktor för ett företags finansiella välmående, det handlar om att upprätthålla företags dagliga affärsverksamhet. Därför spelar hanteringen av rörelsekapital en stor roll för att företag skall klara sig och kunna uppehålla deras dagliga affärsverksamhet (Garcia-Teruel&Martinez Solano 2007 s.164-165). Effektiv hantering av rörelsekapital baserar sig på kortsiktiga operativa beslut som behåller den rätta balansen mellan intäkter och kostnader. Enligt en undersökning gjord av Godfred Adjapong Afrifa och Kesseven Padachi som undersökt ifall effektiv hantering av rörelsekapital leder till bättre lönsamhet för små- och medelstora företag före samt under finanskrisen 2008–2010 kommer de fram till att det hjälper både med företags överlevnad under kris samt lönsamhet. Företag som effektivt hanterar deras rörelsekapital hjälper med verksamhetens smidighet inför en kris samt kan öka företags lönsamhet (Afrifa, G.A. & Padachi, K. 2016, s.59-60). Rörelsekapital fungerar som en bra indikator för hur finansiellt stabilt ett företag är på kort sikt.

Hantering av rörelsekapital spelar en stor roll i att uppehålla ett företags finansiella välmående. Rörelsekapitalets roll kan ses med att granska figuren som visar resursflödet för ett tillverkningsföretag.

Figur 1 resursflöde för ett tillverkningsföretag. (Bhalla 2014 s.3)

Figuren visar att det största flödet är rörelsekapitalskretsloppet. Kretsloppet börjar vid kontant- och omsättningsbara värdepapperskonton (Cash and marketable securities) till upplupet direkt arbete samt material (Accrued Direct Labor and Materials) för att tillverka lager (inventory). Detta säljs sedan i sin tur vilket genererar kundfordringar (Accounts receivable) som sedan samlas in för att fylla kassan. Omsättningen av resurser genom kretsloppet är mycket högt i förhållandet till de andra inflöden och utflöden i kassakontot. Fastän det finns andra inflöden och utflöden är rörelsekapitalkretsloppet huvudflödet. Så länge som företaget har kassa eller värdepapper kan de betala skulder och uppehålla den dagliga affärsverksamheten. Ifall flödet av resurser av någon anledning slutar och företaget inte gör något för att hindra detta kommer kassakontot långsamt tömmas och då har företaget inte möjligheten att betala skulderna (V.k Bhalla, 2014 s.2-3).

2.2 Små och medelstora företag (SMF)

Små- och medelstora företag är företag med intäkter, tillgångar och ett antal anställda under ett visst värde. Värdet som bestämmer ifall ett företag hör till gruppen av små och medelstora företag skiljer från land till land. Varje land har en egen definition över hur man definierar små- och medelstora företag. Vissa storlekskriterier måste dock uppfyllas och även branschen tas i beaktan. I de flesta fall används 250 anställda som maximigräns för företag som är registrerade i den Europeiska unionen. I USA klassas ett företag med färre än 500 anställda som små- och medelstort företag (European Commission, 2019). Som mått på storlek kan man i tillägg till anställda använda omsättning eller totala tillgångar av små- och medelstora företag. I den Europeiska unionen består 99.8% av små- och medelstora företag (Lagarde C, 2021)

Enterprise category	Headcount: annual work unit (AWU)	Annual turnover	Annual balance sheet total
Medium-sized	< 250	≤ EUR 50 million	≤ EUR 43 million
Small	< 50	≤ EUR 10 million	≤ EUR 10 million
Micro	< 10	≤ EUR 2 million	≤ EUR 2 million

Figur 2 Finansiella tillgångar vid klassificeringen av små- och medelstora företag i Europa (European Commission 2019 s.11)

För att företag skall kvalificera sig som små- och medelstora företag måste företaget uppfylla kravet på antalet anställda samt endera gränsvärdet för omsättning eller antalet totala tillgångar. EIB (European investment bank) och EIF (European investment fund) har makten att klassa företag till små- och medelstora företag även fast de inte statistikmässigt räknas som det. I vissa fall kan de välja att endast ett av kriterierna för små- och medelstora företag tas i beaktan, de kan göra undantag på basen av t.ex. branschen företaget medverkar i (CSES 2012, s.8-9)

2.3 Ekonomiska kriser

Det finns flera orsaker som bidrar till uppkomsten av en ekonomisk kris. Orsakerna för en ekonomisk kris kan bestå av både omedelbara kortsiktiga faktorer eller av långsiktiga underliggande strukturella problem. (Crotty 2009 s. 564). Institutioner med fokus på att förbättra människors liv ekonomiskt, såsom centralbanker, insättningsförsäkringar och börser, är inte organisationer som har en noggrann design, de är ofta skapade vid ekonomiska lågpunkter under en kort tid. Dessa institutioner har blivit ihopsatta under kriser för att hjälpa till befolkningen samt företagen från konkurs, efter krisen har de blivit en permanent del av systemet. Besluten som tagits för att skapa dessa institutioner är en del av de långsiktiga strukturella problemen som kan orsaka en ekonomisk kris.

Globaliseringen har integrerat de flesta ekonomier i världen, därför kommer de flesta ekonomier uppleva finansiella kriser som följd av finansiell missförvaltning av andra utländska ekonomier. Ekonomiska kriser varierar stort, de kan drabba endast en bransch eller vara stora och drabba hela världsekonomin (Stijn & M.Ayhan, 2013 s.3).

En ekonomisk kris inträffar oftast när flera kriterier uppfylls, så som t.ex. betydande förändringar i kreditvolym och priset på tillgångar, allvarliga störningar i finansiell förmedling, bristen på extern finansiering till pålitliga ekonomiska parter (Stijn & M.Ayhan, 2013 s.3). Flera teorier som fokuserar på ursprungen av ekonomiska kriser har insett vikten av kraftiga rörelser på tillgångs- och kreditmarknaderna. Oberoende av detta har det varit nära till omöjligt att förutspå när en ekonomisk kris kommer att ske. (Stijn & M.Ayhan, 2013 s.5).

2.3.1 Globala Finanskrisen 2007-2008

När Lehman Brothers kollapsade i slutet av september 2008 skickade det en våg av osäkerhet samt rädsla inom marknaden. Banker slutade nästan omedelbart låna ut till varandra, när riskpremierna tidigare varit nära 0% steg de kraftigt upp till 5% (Warwick J.McKibbin & Andrew Stoeckel, 2009 s. 54-55). En riskpremie är investeringsavkastningen som en tillgång förväntas ge i förhållande till den riskfria avkastningen. En investerare vill kompenseras för att de tar en större risk när de gör

investeringen, en riskpremie. Enligt McKibbin och Stoeckel fanns det 3 huvudsakliga orsaker för den finansiella krisen; bostadsbubblans kollaps 2007, en kraftig omvärdering av risken från hushållen som får dem att öka framtida sparandet och minska på konsumtionen, lättnader i penningpolitiken samt räddningen av institutioner (Warwick J.McKibbin & Andrew Stoeckel, 2009 s. 57-58).

Första chocken levererades när bostadsbubblan kollapsade. Medan huspriserna steg starkt försågs kredit för att möta efterfrågan när riskuppfattningen föll. Det ökande välståndet förstärkte självsäkerheten och folk köpte fastigheter. (Warwick J.McKibbin & Andrew Stoeckel, 2009 s.59). Bostadsbubblan var resultatet av en längre period då The Federal Reserve, såg till att räntorna var låga. The Federal Reserve är centralbanken i USA. En av orsakerna för att hålla räntorna låga var den ekonomiska tillväxten i Europa och Japan som långsamt återhämtade sig från nedgångarna från 2000-2001. Skarpa höjningar i räntorna 2004 samt plötsliga ökande av råvarornas priser ledde till att folk inte hade råd och betala bort deras bostadslån. (Warwick J.McKibbin & Andrew Stoeckel, 2009 s.59-62).

Den andra shocken var stigande aktieriskpremier. Prisökningen i råvaror ledde till oro över inflation vilket resulterade i en kraftig vändning av penningpolitiken i USA. Ekonomier som kopplades till amerikanske dollarn så också ändringar i penningpolitiken. (Warwick J.McKibbin & Andrew Stoeckel, 2009 s.62). Lehman Brothers föll på grund av förluster de gjort inom bostadsmarknaden samt stigande av riskpremier runt om marknaden och bankernas motvilja att låna pengar till varandra.

Den tredje chocken kom när hushållen omvärderade riskerna vilket fick dem att spara deras inkommande löner vilket påverkade deras sparande och försköt köpbeslut och till följd av detta minskade på konsumtionen. Dessa skarpa ändringar i penningpolitiken samt bostädernas prisnedgång ledde eventuellt till ekonomiska problem 2008-2009.

Manuell Castells, Joao Carca och Gustavo Cardoso ansåg att det fanns sex primära orsaker för finanskrisen vilka bestod av de 3 ovannämnda orsaker samt ytterligen tre (Manuel Castells, et al. 2010 s. 5-6).

Första orsaken till krisen var, den teknologiska framgången inom finansiella industrin vilket ledde till att datorer kunde skapa invecklande matematiska modeller vilka ansågs vara kapabla att hantera det komplexa finansiella systemet som är delvis orsaken till finanskrisen 2008-2009. Banker och institutioner var av den åsikten att dessa nya matematiska modeller var pålitliga och man kunde lita på dem. Matematiska modellerna som användes tog inte i beaktan till exempel människofaktorn och den ökande komplexiteten av det finansiella systemet som gjorde det omöjligt för de matematiska modellerna att fungera som tänkt. Andra orsaken till krisen var avregleringen av finansmarknaden och att institutioner gjorde flöde av kapital möjligt över hela världen vilket överväldigade tillsynsmyndigheterna. Bristen på ordentlig övervakning i värdepappershandeln och tillämpningen av finansiella metoder vilket gjorde det möjligt för flera institutioner och deras förvaltare att ta obegripliga risker. Riskerna blev för stora, vilket eventuellt ledde till krisen 2007. (Manuel Castells et al. 2010, s.5-6).

2.3.2 Världsekonomin under COVID-19.

COVID-19-pandemin samt de ekonomiska ansträngningarna i avancerade ekonomier och andra delar av världen har varit obekvämt för miljarder människor och har eventuellt stoppat årtionden av utvecklingsframsteg i vissa branscher (World Bank Group, 2020 s.13). Recessionen är den första sen 1870 som orsakats av en pandemi. Pandemin har hastigt levererat en ekonomisk chock för världsekonomin, vilket lett till den djupaste lågkonjunkturen på 80 år. Detta har skett oavsett den massiva stöd stater och centralbanker gett via penningpolitik (World Bank Group, 2020 s.15).

Covid-19 och begränsningarna pandemin fört med sig har snabbt lett till ett stopp inom konsumtion och investeringar, vilket begränsat utbud av produkter samt arbetskraft. Skyddande av liv som överbelastning av hälso- och sjukvården har krävt isoleringar och nedstängningar för att minska spridningen av viruset (IMF, 2020 s.10). Ett stopp på gränsöverskridande ekonomiska aktiviteter samt nedstängningar har orsakat störningar inom finans- och råvarumarknaden, global handel, försörjningskedjor samt resande och turism. (World Bank Group, 2020 s.3). Finansmarknaderna var extremt volatila, vilket har lett till exceptionellt hög osäkerhet.

Det finanspolitiska stödet som delats ut har massivt överstigit det som delades ut under den globala finanskrisen 2008-2009. Centralbanker har sänkt på styrräntorna och vidtagit andra åtgärder för att skapa likviditet samt erhålla investeringsförtroende. (IMF, 2020 s.5). Värst har EMDEs (Emerging Market and Developing Economies) drabbats, ekonomier med mycket små- och medelstora företag. Under den globala finanskrisen 2008-2009 kunde flesta i utvecklingsländer implementera finanspolitiska och monetära beslut för att hindra svåra lågkonjunkturer. Under covid-19 pandemin har de flesta inte haft möjligheten till detta. Värst har de länder drabbats med svag hälso- och sjukvård, vilka är beroende av global handel och turism, samt de EMDEs som är beroende av olja- och annan råvaruexport (World Bank Group, 2020 s.6-7).

2.4 Behov av rörelsekapital vid finanskrisen och covid-19

När företag är antingen i nöd eller börjar närma sig konkurs blir företagets rörelsekapital av stort intresse för banker. Bankerna brukar noggrant granska företagets rörelsekapital före de erbjuder lån. Finanskrisen präglades av en allvarlig brist på likviditet, som resulterade i flera företags undergång (Vikash Ramiah & Imad Moosa, 2014 s.333). Företag som redan före krisen hade effektiv hantering av sitt rörelsekapital var inte i lika stort behov av ett ökat rörelsekapital i jämförelse med företag med sämre hantering. Den effektivare hanteringen ledde till mindre förluster. Företagen med bättre hantering av rörelsekapital hade det lättare att skydda sig från behovet av likviditet (Vikash Ramiah & Imad Moosa, 2014 s.334). Krisen ledde också till förändringar i företagens hantering av rörelsekapital för att bättre kunna skydda sig för framtida kriser. Ett företag vars hantering av rörelsekapital redan är effektivt före en kris hamnar inte göra lika drastiska ändringar vid en ekonomisk kris för att uppehålla den dagliga affärsverksamheten. (Sunday & Norfaiezah & Mohamad, 2018 s.47-48).

Åtgärderna som införts på grund av covid-19 pandemin har lett till betydande störningar i företagens affärsverksamhet. På grund av minskad efterfrågan har en del företags inventarier växt vilket har ökat på kostnaderna. En plötslig minskning av efterfrågan från kunder har skapat allvarliga likviditetsproblem i form av försenade kundfordringar och

höjda lagerkostnader. Likviditeten på globala marknaden var under extrem press i slutet av februari och mars 2020. Nedstängningarna resulterade i en djup lågkonjunktur, ett hot mot stabiliteten i det globala finansiella systemet. Till skillnad från finanskrisen 2007-2008 orsakade covid-19 krisen en realekonomisk efterfråga en chock vilket resulterade i en oförutsägbart snabb lågkonjunktur (BLANQUE Pascal & MORTIER Vincent, 2020 s.10)

2.5 Tidigare forskning

Vikash Ramiah och Imad Moosa skrev en artikel med fokus på hantering av rörelsekapital under den finansiella krisen 2007-2008 i Australien. Namnet på artikeln "Working Capital management during the global financial crisis: The Australian experience" som publicerades i "Qualitative Research in Financial Markets Vol 6 Iss 3".

Ett frågeformulär skapades där de fick 173 svar av rörelsekapitals hanterare, frågeformulären bestod av 29 frågor. Undersökningens mål var att ta reda på ifall hanteringen av rörelsekapital ändrat efter krisen, ifall krisen ändrade på hanteringen av enskilda komponenter av rörelsekapital och till vilken utsträckning krisen får skulden för företagets dåliga resultat. De konstaterar att brist på likviditet under krisen var avgörande för flera företag som gick under eller var nära på att gå under. Undersökningen betonade hur viktigt kassan, förhållandet mellan lager och inkomsterna och hur viktigt riskhantering är för företag. Företag med bra hantering av rörelsekapital gick det bättre under krisen än för andra. Krisen har lett till förändringar i hanteringen av rörelsekapital, efter krisen hade en stor andel av deltagande försökt driva en mer effektiv rörelsekapitalpolitik (Vikash Ramiah & Imad Moosa, 2014 s.334-343).

Simon Sunday, Norfaiezah Sawandi och Mohamad Ali Abdul-Hamid fokuserade på investeringar i rörelsekapital under och efter finanskrisen i Nigeria. De publicerade 2018 "The impact of Working Capital Management Investments on Firm Performance during and after Financial crisis"

Undersökningen baserade sig på 75st icke-finansiella företag som var listade på den nigeriska börsen mellan 2007-2015. Målet med undersökningen var att ta reda på ifall investeringar i rörelsekapital sjunkit under och efter krisen. I undersökningen kommer de fram till att under finanskrisen blev investeringar inom rörelsekapital sårbara. Flera företag valde att fokusera tid samt pengar på andra saker än hanteringen av rörelsekapital under finanskrisen på grund av t.ex. likviditetsproblem, som enbart inte är tillräckligt med resurser för att fokusera på att ineffektivt driva rörelsekapitalet. Efter Finanskrisen ökade klart investeringar i hanteringen av rörelsekapital igen.

2.6 Sammanfattning och Hypotes

Hanteringen av rörelsekapital under en ekonomisk kris skiljer sig från normala omständigheter. Samband har identifierats mellan företag och deras behov av rörelsekapital under finanskrisen och krisen orsakad av Covid-19. Utgångspunkten från tidigare studier som hänvisar till att ökning i behovet av rörelsekapital under kriser med fokus på finanskrisen och krisen orsakad av Covid-19 utgår denna studie från ett likartat antagande som leder till följande hypoteser.

Hypotes 1: Behovet av Rörelsekapital förväntas öka vid finanskrisen och krisen orsakad av covid-19

Hypotes 2: Behovet av Rörelsekapital skiljer sig inte märkbart under covid-19 i jämförelse med 2007–2008 finanskrisen.

3 METOD

Det finns två huvudgrupper för forskningsmetoder, den kvantitativa och kvalitativa forskningsmetoden. Kvalitativa forskningsmetoden fokuserar på upplevelser samt erfarenheter där syftet ligger på att förstå deltagaren. Kvantitativa metoder mäter ofta funktioner som är fysiskt mätbara. (Bryman & Bell 2011, s.58).

Den kvalitativa och kvantitativa undersökningsmetoden hör till de mest använda metoderna för att genomföra en undersökning. Det är grundläggande att kunna skilja på när kvalitativa och kvantitativa metoden borde användas, detta hjälper också med tolkningen av materialet. Undersökningsmetoderna förklaras i följande kapitlen.

3.1 Kvalitativa metod

Den ses som ett tolkande synsätt, där forskningsmetoden inte fokuserar på statistiken. En orsak till att det också förekommer oenighet om exakt vad forskningsmetoden är. (Bryman & Bell 2011, s.58). Kvalitativa studier fokuserar mer på orsaken av händelser genomförda av individer genom öppna frågor, med hjälp av t.ex. ett frågeformulär. De typiska egenskaperna för kvalitativa studier är motsatsen till kvantitativa studier, dvs icke-numeriska data. I kvalitativ forskning finns ingen ideal process som i kvantitativ forskning. (Bryman & Bell 2011, s.60). Frågorna vad och varför ställs ofta i samband med kvalitativ undersökning, som beaktas som bra basfrågor för att en individ skall kunna uttrycka sig. En mer öppen forskningsstrategi än den kvantitativa metoden, teorier och begrepp förknippas ofta som ett resultat av forskningsprocessen (Bryman & Bell 2011, s.421). Kvalitativ undersökning förrättas man ofta med hjälp av intervjuer, fokusgrupper, observationer, fallstudier, öppna enkätfrågor med mera. Analysen av kvalitativ forskning blir ofta mer subjektiv än den kvantitativa forskningen. Ofta handlar det endast om en person som analyserar det insamlade materialet. Syftet med kvalitativa undersökningar är att förstå och med hjälp av svaren komma fram till orsaken. Ofta handlar det om en mer

öppen forskningsmetod än vad som förknippas med kvantitativ forskning (Bryman & Bell 2011, s.421).

3.2 Kvantitativ metod

Kvantitativa studier har en mycket strukturerad och specifik forskningsmetod till skillnad från kvalitativa metoden som är mindre strukturerad. (Bryman & Bell 2011, s.60). Det har varit den dominerande metoden för affärsforskning, men minskat sedan 1980-talet. (Bryman & Bell 2011, s. 146). Kvantitativa metoden kan karakteriseras som en linjär serie steg som går från teorin till slutsatsen. Den ideala processen för kvantitativ forskning är, 1. Utarbetande av teorin, 2. Hypotesen, 3. Välj forskningsdesign, 4. Begrepp, 5. Forskningsplats, 6. Forskningsämne, 7. Forskningsinstrument, 8. Behandla data, 9. Analysera data, 10. Utveckla resultat, 11. Slutsatser, men processen kan avvika från detta. (Bryman & bell 2011, s.146-170). Mätprocessen inom kvantitativ forskning handlar om sökande och hittande av de rätta indikatorerna. Att fastställa giltigheten av mätprocessen är väldigt viktigt när det kommer till bedömningen av kvalitén. (Bryman & bell 2011, s.170). Kvantitativa studier passar in där studiens problem är klart definierat och svaren av deltagarna entydiga. Vid dessa tillfällen är t.ex. en enkät ett passligt objekt för att utföra studien.

3.3 Val av undersökningsmetod

Det är viktigt att man väljer en lämplig metod för undersökningen. Den kvalitativa forskningsmetoden har valts för examensarbete. Den kvalitativa forskningsmetoden som kommer att utföras i arbetet är en litteraturöversikt. En kvalitativ källstudie baserar sig på materialet någon annan redan skrivit om, arbetet skall analysera materialet för att nå sina mål. Det är svårt att samla information om personer med erfarenhet av ekonomiska kriser och behovet av rörelsekapital när de inträffar. Metoden passar bra in i arbetet på grund av mängden tillgänglig sekundärdata. En källstudie passar bra in när det är svårt att samla in primärdata, man har inte tillgång till källorna. Forskningen kommer att behandla behovet av rörelsekapital vid kristid. Syftet med arbetet är att forska ifall och varför behovet av rörelsekapital vid kristillfälle ändras i små. och medelstora företag. Litteraturöversikten

kommer att behandla de viktigaste teoretiska idéerna och resultaten inom ämnesområdet. Litteraturöversikten skall granska ämneslitteraturen samt visar varför frågeställningen som arbetet bygger på är viktigt. Under en litteraturstudie är det viktigt att ha en kritisk förhållning och en objektiv syn på informationen (Bryman & Bell 2011, s.119). Litteraturstudien i arbetet kommer att utforska ifall behovet av rörelsekapital ändras vid ekonomisk kris och skiljer det sig i jämförelse med normala omständigheter.

3.4 Insamling av data

Materialet för undersökningen kommer basera sig på vetenskapliga undersökningar och publikationer samt material från pålitliga tidskrifter som t.ex. Forbes kommer att användas i arbetet. Artiklarna i de ekonomiska tidskrifterna samt de vetenskapliga artiklarna och publikationerna som arbetet kommer basera sig på, kommer sökas med hjälp av Googles sökmotor och hemsidor på internetet. Databaser som examensarbetet kommer att använda sig av är, Google Scholar. Google Scholar söker upp de mest relevanta artiklar i databaser på basen av sökorden. De flesta databaser ger gratis tillgång till pålitliga vetenskapliga artiklar. Data som samlas av de vetenskapliga artiklarna samt de pålitliga ekonomi fokuserade tidskrifterna kommer bearbetas för att bilda en bra helhet.

Ett antal söktermer har använts, inklusive:

Tabell 1 Sökord som användes för materialet

Working capital	Financial crisis 2007-2008	COVID-19
Working capital management	Liquidity	SME

Liknande svenska och finska termer har använts i sökandet av material. Huvudsakligen har engelska använts för att hitta material. Tusentals artiklar dök upp med dessa sökord, men skalades ner till ca 20st på basen av rubrikerna och innehållet av artiklarna. Skillnaden på tillgängligheten av information under finanskrisen och covid-19 var stor, mer väsentlig och exakt information hittades med färre sökord om finanskrisen. Artiklar angående behov av rörelsekapital och hantering under finans/covid-19 krisen

prioriterades. Vid valet av artiklar prioriterades vetenskapliga artiklar och publikationer i tidskrifter med fokus på ekonomin. I första hand prioriterades vetenskapliga artiklar, tidskrifter användes vid behov.

3.5 Källkritik

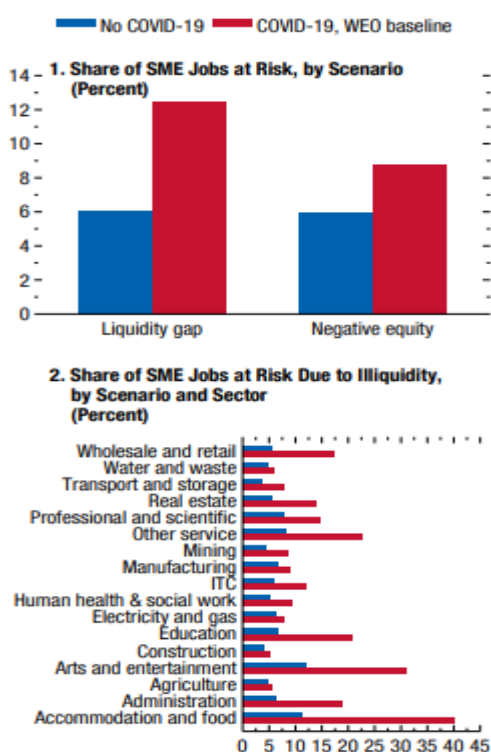
Källorna som används i examensarbetet är inte fullt pålitliga. Eftersom informationen angående Covid-19 krisen är ännu så nya och att krisen ännu är pågående så finns det inte vetenskapliga artiklar som forskat i ämnet. Jag är tvungen att lita på ekonomiska tidskrifter som inte hunnit forska om ämnet lika utförligt och till samma standard som man väntar sig av en vetenskaplig artikel. Ifall jag begränsat arbetet till endast vetenskapliga artiklar skulle problemet vara att den tillgängliga data inte är tillräcklig för att skapa en omfattande bild om krisens påverkan. Samma problem uppstår inte vid användningen av källor för finansiella krisen 2007-2008.

4 RESULTAT

4.1 Skiljer sig behovet av rörelsekapital i små- och medelstora företag under kristid

Behovet av rörelsekapital skiljer sig tydligt under en ekonomisk kris hos små- och medelstora företag. Behovet av rörelsekapital ökar under kristid, samt hanteringen för att små och medelstora företag skall överleva.

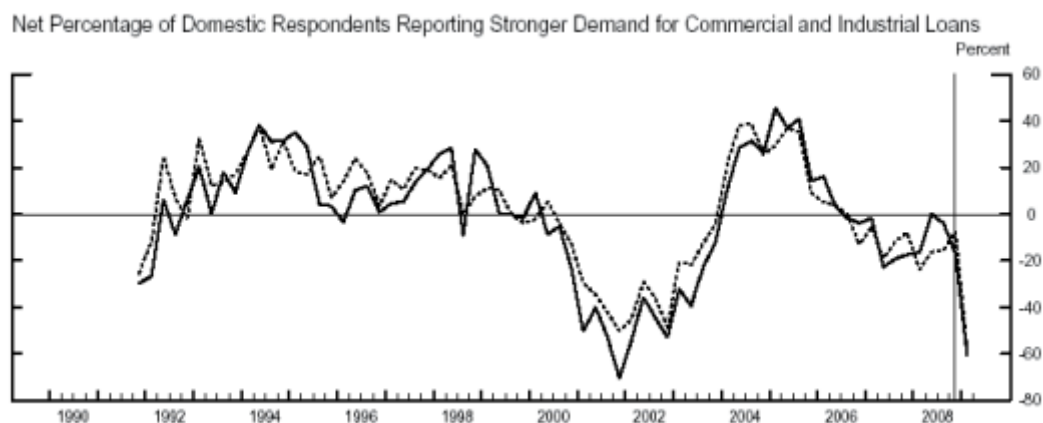
Första figuren visar mängden av arbetsplatser som riskerar försvinna hos små och medelstora företag på grund av likviditetsbrist och negativt eget kapital. Mängden av arbetsplatser som är i risk på grund av likviditetsbrist har fördubblats procentuellt under COVID-19 i jämförelse till normala omständigheter och en märkbar ökning har också skett under negativt eget kapital (IMF 2020 s. 38)

Figur 3 Små- och medelstora företags likviditet innan och under COVID-19. (IMF 2020 s.38)

Andra delen av figuren visar mängden små- och medelstora företags arbetsplatser i risk på grund av likviditetsbrist enligt sektor. Med att analysera figuren kan man konstatera att en del branscher har lidit mer under COVID-19. Det har uppstått allvarliga likviditetsbrister. Alla sektorer i figuren har sett en ökning i mängden arbetsplatser i risk på grund av likviditetsbrist men flera av sektorerna där små- och medelstora företag har den största befintligheten har lidit mest. (IMF, 2020 s.38).

Figuren visar hur efterfrågan på lån sjunker under en ekonomisk kris. Enligt Bank Lending Survey finns det en klar nedgång i efterfrågan på lån under finanskrisen (OECD, 2009 s.20). Små- och medelstora företag är frustrerade över tillgången till att få lån och inte förändringar i själva efterfrågan. I Australien var över 50% av små och medelstora företag av åsikten att få lån i början på 2009 var mycket svårare än ett år tidigare (OECD, 2009 s.20).

Figur 4 Efterfrågan av lån i USA minskar under ekonomisk kris. (OECD 2009 s.20)

Små och medelstora företag är i desperat behov av mer rörelsekapital på grund av sjuknade försäljning och ökade mängder betalningsförseningar under finanskrisen. Ju längre en lågkonjunktur varar desto värre är det för små- och medelstora företag, särskilt på tillväxtmarknader var det förekommer speciellt mycket småföretag.

4.2 Inverkan på rörelsekapital hos små- och medelstora företag under finanskrisen 2007-2008

Även under normala omständigheter kräver små- och medelstora företag hjälp av staten i form av olika stöd och regeringsbeslut som främjar dem. Eftersom små- och medelstora företag är en så stor del av samhället erbjuds de i flera fall extra stöd av staten. Under finanskrisen 2008-2009 drabbades små och medelstora företag av flera problem vilket försämrade deras position i samhället. Rörelsekapitalet har en stor inverkan i mindre och medelstora företag, för att hantera den dagliga affärsverksamheten (OECD 2009, s.6). Små- och medelstora företag är i allmänhet mer utsatta vid kristid i jämförelse till stora företag.

Under finanskrisen steg behovet av rörelsekapital för små- och medelstora företag. Till skillnad från stora företag har de inte samma möjligheter att minska på personal för att de har en mindre arbetskraft, vilket leder till att det blir svårare och dra ner på kostnader genom att minska på personalen. Ett effektivt verktyg för att minska på kostnader och frige likviditet är att öka rörelsekapitalets nivå. De har en svagare finansiell struktur i jämförelse med stora företag vilket leder till att de inte har samma möjligheter till lån. De har i jämförelse till större företag mycket sämre kreditbetyg och flera är beroende av lån. De ligger även i mycket sämre position när det kommer till finansieringsalternativ. (OECD 2009, s.6).

Finanskrisen ledde till lägre efterfrågan för produkter samt service. För små- och medelstora företag fanns det under finanskrisen två relaterade faktorer som spelade särskilt stor roll, en stor ökning i betalningsförseningar och ökning i lager vilket resulterade i brist på rörelsekapital och minskande likviditet hos företaget. Detta ledde då till många flera rapporterade försummelse, insolvenser och konkurser i jämförelse till normalt ekonomiskt läge. OECD var av orsaken att ökande insolvensnivåer bekräftade deras tanke över små- och medelstora företags oförmåga att få kortfristig finansiering (OECD 2009, s.7). Trots detta rapporterades mindre konkurser för små- och medelstora företag än för stora i proportion till mängden i EU under finanskrisen enda fram tills 2010. (Paul Wymenga 2011 s. 10).

4.3 Inverkan på rörelsekapital hos små- och medelstora företag under krisen orsakad av covid-19 pandemin

Lågkonjunkturen orsakad av Covid-19 kommer att påverka små- och medelstora företag särskilt hårt. Liknande problem uppstår under COVID-19 som under finanskrisen 2008-2009. Små- och medelstora företag lider av en begränsad buffert i en kris där det är svårt att få lån (IMF 2020, s.38). Till skillnad från tidigare kriser är krisen orsakad av Covid-19 särskilt svår för små- och medelstora företag, eftersom de är överrepresenterade inom de branscher som drabbats hårdast under pandemin, så som flygtransport, boende, livsmedelsservicen och fastigheter. För att dessa branscher har drabbats hårdast har också behovet av rörelsekapital varit störst här. Branscherna som drabbats hårt har haft stora problemen med brist på likviditet och solvensrisker, allmänt för lite rörelsekapital för att kunna driva dagliga affärsverksamheten. Länder med företag som drabbats hårdast har också fått de största stödpaketen (OECD, 2021 s.3).

Mängden konkurser minskade från år 2020 i jämförelse med 2019 (OECD, 2021 s.21). Regeringens snabba tag för att hjälpa små- och medelstora företag i form av likviditetstöd och införande av tillfälliga förändringar i insolvens och konkursregler. Dessa tillfälliga avvikelser från konkurslagar och likviditetsstöd kan inte fortsätta i evighet. Fastän den snabba beslutstagningen räddat flera små- och medelstora företag från konkurs samt insolvens är det också mycket möjligt att de hållit företag som annars skulle ha gått i konkurs vid liv (OECD, 2021 s.21). Det är mycket sannolik att konkurser bland små- och medelstora företag kommer öka under perioden efter COVID-19, krisen kan således leda till att konkurserna och insolvensen ökar med fördröjning. (OECD, 2021 s.21).

4.4 Varierar behovet av rörelsekapital för små- och medelstora företag märkbart vid jämförelse av finanskrisen 2007-2008 och Covid-19 krisen

Små- och medelstora företag har mött liknande problem under finanskrisen och Covid-19 krisen, företagen har präglats av likviditetsproblem och svårigheter med finansiering i form av lån från bankerna. Behovet av rörelsekapital har under Covid-19 speciellt drabbat branscher där små- och medelstora företag har haft stor inverkan. Företag har hamnat

sätta stop på deras affärsverksamhet omedelbart vilket har lett till slut på försäljning och växande lager. Behovet för rörelsekapital har varit högre för företag vars bransch har drabbats hårt av COVID-19 i jämförelse med finanskrisen. (Christine Lagarde, 2021).

Under Covid-19 krisen har centralbankerna (ECB, FED) vidtagit åtgärder i form av betydande stödpaket för att hjälpa små- och medelstora företag. Liknande åtgärder togs i bruk under finanskrisen men inte av samma storlek. En bidragande orsak till hur företagen har klarat sig under denna pandemi även fast de haft stort behov av rörelsekapital, har varit de stora stödpaketen. Dessa stödpaket har hjälpt till sektorerna som drabbats värst av pandemin i form av t.ex. företagslån. Stödpaketen har varit en av de grundläggande orsakerna för att små- och medelstora företag klarat sig så bra fastän behovet av rörelsekapital har varit stort.

Enligt OECD och IMF har behovet för rörelsekapital varit liknande till viss mån under finanskrisen och covid-19 krisen för små- och medelstora företag. Behovet av rörelsekapital var mer brådskande under Covid-19 krisen. Skillnaden verkar dock vara responstiden och mängden stöd som företagen har fått, vilket har skilt behovet av rörelsekapital. P.g.a. att krisen är pågående är små- och medelstora företag ännu beroende av stöd för överlevnad, för att uppehålla dagliga affärsverksamheten behöver de rörelsekapital (OECD, 2021 s.21-22).

5 ANALYS

På basen av materialet som används i slutarbetet kan det konstateras att behovet av rörelsekapital ökar för små- och medelstora företag under en ekonomisk kris. Behovet för rörelsekapital ökar betydligt under en ekonomisk kris. Hanteringen för rörelsekapital skiljer sig i jämförelse med normala omständigheter. Små och medelstora företag lider framför allt av likviditetsbrist under en ekonomisk kris. Bevis för detta finns för finanskrisen samt krisen orsakad av Covid-19 Pandemin.

Små- och medelstora företag har drabbats historiskt väldigt hårt vid ekonomiska kriser, de har inte möjligheten att agera på ett liknande sätt som ett motsvarande större företag. De har inte tillgång till en liknande buffert vilket gör det svårt under ekonomiskt dåliga tider. Små- och medelstora företagsbehov av rörelsekapital ökar då drastiskt under en ekonomisk kris för att kunna sköta den dagliga affärsverksamheten. De behöver likviditet för att överleva. Små- och medelstora företag hör till en kategori av de mest sårbara företagen under en ekonomisk kris vars återhämtningsperiod är lång.

Vid finanskrisen och COVID-19 krisen ökade små- och medelstora företags kortfristiga skulder och minskade deras omsättningstillgångar. Finanskrisen Samt COVID-19 krisen försämrade till del affärsverksamheten för flera små- och medelstora företag. När företagets kassa minskade samt försenade betalningsfodringar ökade ledde detta till svårigheter i formen av sämre betalningsförmåga och ökande kortfristiga skulder. Detta var speciellt synligt under COVID-19 krisen, dels orsakat av ett plötsligt stop på efterfrågan. Under en lågkonjunktur är bankerna inte lika villiga att förse små- och medelstora företag med lån, den värsta lågkonjunkturen på 80 år enligt OECD. Små- och medelstora företag hade stora svårigheter med att få lån under kriserna enligt OECD, på grund av försämring i företagets finansiella välmående. Vilket fördjupade behovet av rörelsekapital ytterligen.

För att kunna uppehålla den dagliga affärsverksamheten och företagets ekonomiska välmående måste företaget effektivt hantera deras rörelsekapital som Garcia-Teruel och Martinez Solano. Företagets likviditet är en viktig del av rörelsekapitalet. IMF beräknade att ca 12% av arbetsplatser i små- och medelstora företag var vid risk av att försvinna

under COVID-19 på grund av likviditetsbrist. Likviditetsbrist är en av huvudorsakerna för ett företags nedgång.

Enligt Vikash Ramiah och Imad Moosa granskade bankerna extra noggrant företagens ekonomiska välmående samt hanteringen av rörelsekapital under finanskrisen vid sökande av lån i jämförelse till normala omständigheter. Enligt OECD föll efterfrågan på lånen men kriterierna att få lån blev så mycket striktare att flera små- och medelstora företag inte hade möjligheten att få lån. Detta ledde till flera konkurser på grund av att de inte hade tillräckligt med rörelsekapital för att uppehålla affärsverksamheten utan hjälpen av lån.

Behovet av rörelsekapital har möjligtvis nog varit olika under denna och föregående kris. Eftersom efterfrågechocken varit så snabb under COVID resulterade det i en drastisk chock för euroområdet BNP som sjönk 12,1% under andra kvartalet (Eurostat, 2020). I jämförelse med finanskrisen då euroområdet BNP sjönk med 4,3% (Data World bank, 2019). Plötsligt slut på efterfrågan har lett till behov av mer rörelsekapital. Det som dock gjort att företag har klarat sig under nuvarande kris är de stora stödpaketen. För att det finns stor koncentration av små- och medelstora företag inom branscherna som drabbats har det automatiskt lett till oro för dessa. Men på grund av snabbt agerande av regeringar i form av stödpaket, skattesänkningar och företagslån runt om världen har små- och medelstora företag klarat sig betydligt mycket bättre än förväntat.

Tabell 2 BNP tillväxt i europeiska länder 2019-2020 (Eurostat, 2020)

	Percentage change compared with the previous quarter				Percentage change compared with the same quarter of the previous year			
	2019Q3	2019Q4	2020Q1	2020Q2	2019Q3	2019Q4	2020Q1	2020Q2
Euro area	0.3	0.0	-3.6	-12.1	1.4	1.0	-3.1	-15.0
EU	0.3	0.1	-3.2	-11.7	1.6	1.2	-2.5	-14.1
Belgium	0.4	0.5	-3.5	-12.2	1.6	1.3	-2.4	-14.5
Bulgaria	0.7	0.8	0.3	-9.8	3.2	3.1	2.4	-8.2
Czechia	0.5	0.4	-3.4	-8.4	2.3	2.0	-2.0	-10.7
Denmark	0.2	0.6	-2.0	-7.4	2.4	2.1	-0.2	-8.5
Germany	0.3	0.0	-2.0	-10.1	0.8	0.4	-2.2	-11.7
Estonia	1.2	0.9	-3.7	:	4.5	4.0	-0.8	:
Ireland	1.3	0.4	1.2	:	5.9	6.1	5.3	:
Greece	0.4	-0.7	-1.6	:	2.3	1.0	-0.9	:
Spain	0.4	0.4	-5.2	-18.5	1.9	1.8	-4.1	-22.1
France	0.2	-0.2	-5.9	-13.8	1.6	0.8	-5.7	-19.0
Croatia	0.6	0.4	-1.2	:	2.8	2.7	0.3	:
Italy	0.0	-0.2	-5.4	-12.4	0.5	0.1	-5.5	-17.3
Cyprus	0.0	1.0	-1.3	-11.6	3.2	3.2	0.8	-11.9
Latvia	0.6	0.1	-2.9	-7.5	1.8	1.0	-1.5	-9.6
Lithuania	0.8	1.1	-0.3	-5.1	3.8	3.9	2.4	-3.7
Luxembourg	0.4	0.4	-2.9	:	3.0	3.0	-0.2	:
Hungary	0.9	0.7	-0.4	-14.5	4.7	4.4	2.0	-13.5
Malta	1.6	1.1	-2.3	:	3.9	4.6	0.7	:
Netherlands**	0.3	0.5	-1.5	-8.5	1.6	1.6	-0.3	-9.0
Austria	-0.2	-0.2	-2.4	-10.7	1.4	0.4	-2.8	-13.3
Poland	1.2	0.2	-0.4	-8.9	4.1	3.5	1.7	-7.9
Portugal	0.3	0.7	-3.8	-13.9	1.9	2.2	-2.3	-16.3
Romania	0.5	1.2	0.3	-12.3	3.3	3.9	2.7	-10.5
Slovenia	0.8	0.4	-4.5	:	2.1	1.7	-3.4	:
Slovakia***	0.4	0.6	-5.2	-8.3	1.9	2.0	-3.8	-12.1
Finland	0.3	-0.3	-1.9	-3.2	1.6	0.9	-1.1	-5.2
Sweden	0.2	0.0	0.1	-8.6	1.7	0.5	0.4	-8.3

Tabellen visar procentuella ökningen/minskningen över en ett års tidsperiod 6/2019-6/2020, från det tredje kvartalet i 2019 till det andra kvartalet i 2020. Den stora inverkan av COVID-19 krisen syns ordentligt först under andra kvartalet i 2020, då euroområdet BNP sjönk med 12,1%. Statistiken tyder på enorm krasch i ekonomisk aktivitet mellan mars-juni 2020 på grund av COVID-19.

6 DISKUSSION

Syftet med arbetet var att studera ifall behovet av rörelsekapital vid en ekonomisk kris skiljer sig ifrån behovet under normala omständigheter. Skiljer sig behovet av

rörelsekapital från finanskrisen 2007-2008 till Covid-19 krisen mellan små- och medelstora företag och större företag.

I examensarbetet användes en kvalitativ forskningsmetod, vilken var lämpligast för arbetet. I arbetet utnyttjades flera olika källor för att få svar på arbetets forskningsfrågor. Jag anser att arbetet är pålitligt och jag har analyserat källorna så opartiskt som möjligt. Jag har varit kritiskt till litteraturen samt min egen analys men samtidigt försökt presentera ett brett urval av källor inom arbetet. I arbetet använder jag mig av opartiska källor men också källor ifrån respekterade tidskrifter baserade på ekonomi som möjligt ställer upp informationen på ett partiskt sätt.

6.1 Resultatdiskussion

Resultatet som kommer fram i arbetet var delvist förväntat, små- och medelstora företag har haft det svårt under finanskrisen och krisen orsakad av Covid-19 pandemin. Företagens rörelsekapitalbehov ökar under en ekonomisk kris, de har lägre tolerans i jämförelse med motsvarande större företag.

På grund av att Covid-19 är pågående är det svårt att bedöma vilken kris som varit lindrigare i förhållandet av rörelsekapitalets behov i små- och medelstora företag. Ifall krisen tog slut idag kunde man säga att små- och medelstora företag har haft större behov av mer rörelsekapital men har klarat sig lite bättre under Covid-19 i jämförelse till under finanskrisen. Orsaken för att de klarat sig bättre är stödpaketet till små- och medelstora företag som kan ha positiva kortvariga konsekvenser som att de undviker konkurs men kan också medföra negativa långsiktiga konsekvenser som OECD påpekar i deras undersökning. En konkurs berättar inte heller hela historien. Under finanskrisen var konkursmängden större för stora företag men de flesta undersökningar kommer överens om att det är små och medelstora företagen som är i större behov av rörelsekapital.

Små- och medelstora företag kräver stöd under ekonomisk kris för att överleva, deras behov av rörelsekapital ökar drastiskt. Speciellt i EU där 99,8% av företagen tillhör kategorin av små- och medelstora företag, och de står för 66,6% av arbetsplatser. För att

små- och medelstora företag skall klara sig bättre i framtida kriser måste man undersöka vad resultatet kommer att vara för stöden de fått, regleringen som är skapad för att hjälpa företagen och ifall den behöver reformer. För att minimera framtida problem borde det undersökas efter krisen när vi vet de långvariga effekterna på stödpaketen och vad som är den passliga mängden stöd som kan delas utan att det hindrar små- och medelstora företag kortsiktigt och långsiktigt.

Examensarbetets undersökning är i linje med tidigare forskning var de kommer till slutsatsen att behovet för rörelsekapital ökar under en ekonomisk kris. Tidigare undersökningar påpekade hur behovet ökade under kristid samt hanteringen för rörelsekapital ändrades. Denna undersökning når samma slutsats när det kommer till finanskrisen och COVID-19 krisen. Skillnaderna är dock att behovet under nuvarande kris var så annorlunda på grund av åtgärderna orsakade av pandemin.

Förslag på framtida undersökning, när nuvarande kris är över skulle det vara intressant ifall någon skulle undersöka ifall stödpaketen för nuvarande kris skulle varit liknande som under finanskrisen och hur skulle då små- och medelstora företag överlevt COVID-19 krisen.

KÄLLOR / REFERENCES

Afrifa, G.A. and Padachi, K. (2016), "Working capital level influence on SME profitability", *Journal of Small Business and Enterprise Development*, Vol. 23 No. 1, pp. 44-63. Tillgänglig: https://kar.kent.ac.uk/Working_capital_level_influence_on_SME_profitability Hämtad: 23.11.2020

Bhalla, V.K., 2014, *Working Capital Management*, S. Chand Publishing, Tillgänglig: <https://books.google.fi/books?hl=fi&lr=&id=jjJIDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR1&dq=Corporate+liquidity+:+a+guide+to+managing+working+capital> Hämtad: 23.11.2020

Bryman, A., Bell, E., 2011, *Business Research Methods*, 3 uppl., Oxford University Press, Great Clarendon Street.

Castells, M., Caraca, J., Cardoso, G., *Aftermath: The Cultures of the Economic Crisis*, OUP Oxford, Tillgänglig: https://books.google.se/books?hl=en&lr=&id=y-QRYrWJlzcC&oi=fnd&pg=PP1&dq=economic+crisis&ots=bzrHtS5Fhd&sig=8VPCGykh1yeWcQ5SGfrXbgEVXPw&redir_esc=y#v=onepage&q=economic%20crisis&f=false Hämtad: 20.2.2021

Claessens, S., Kose, A., 2013, *Financial crises: Explanations, Types, and Implications*, IMF Working paper, Tillgänglig: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2013/wp1328.pdf> Hämtad: 20.2.2021

European Commission, *User guide to the SME definition*, 2019. Tillgänglig: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/42921> Hämtad: 22.3.2021

Eurostat, 2020, GDP down by 12,1% in the euro area and by 11,9% in the EU. Tillgänglig: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/11156775/2-31072020-BP-EN.pdf/cbe7522c-ebfa-ef08-be60-b1c9d1bd385b> Hämtad: 11.4.2021

Gill, A.S. and Biger, N. (2013), "The impact of corporate governance on working capital management efficiency of American manufacturing firms", *Managerial Finance*, Vol. 39 No. 2, pp. 116-132. Tillgänglig: https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/50552296/coperate_goverence_on_working_capital.pdf Hämtad: 10.12.2020

IMF, 2020, World economic outlook. Tillgänglig: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/09/30/world-economic-outlook-october-2020> Hämtad: 22.3.2021

James Crotty,. (2009), ‘Structural causes of the global financial crisis: a critical assessment of the ‘new financial architecture’’, *Cambridge Journal of Economics*, Volume 33, No. 4, pp. 563–580. Tillgänglig: <https://academic.oup.com/cje/article/33/4/563/1730705?login=true> Hämtad: 20.2.2021

Juan García-Teruel, P., and Martínez-Solano, P., 2007, Effects of working capital management on SME profitability, *International Journal of Managerial Finance*, Vol. 3 No. 2, pp. 164-177. Tillgänglig: https://www.researchgate.net/publication/314890129_Effects_of_Working_Capital_Management_on_SME_Profitability Hämtad 23.11.2020

Lagarde, C., 2021, The coronavirus crisis and SMEs [muntl.]. Tal: 1.3.2021
Centre for strategy & Evaluation Services., 2012, Evaluation of SME Definition, Tillgänglig: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5849c2fe-dcd9-410e-af37-1d375088e886> Hämtad: 20.2.2021

McKibbin, W., Stoeckel, A., 2009, The Potential Impact of the Global Financial Crisis on World Trade, The World Bank, Tillgänglig: <https://elibrary.worldbank.org/doi/abs/10.1596/1813-9450-5134>
Hämtad: 20.2.2021

OECD, 2009, The Impact of the Global Crisis on SME and Entrepreneurship Financing and Policy Responses. Tillgänglig:

<https://www.oecd.org/cfe/smes/theimpactoftheglobalcrisisonsmeandentrepreneurshipfinancingandpolicyresponses.htm#:~:text=The%20problem%20is%20strongly%20exacerbated,severely%20affecting%20their%20cash%20flows>. Hämtad: 22.3.2021

OECD, 2021, One year of SME and entrepreneurship policy responses to COVID-19: Lessons Learned to ‘Build back better’. Tillgänglig:

<https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/one-year-of-sme-and-entrepreneurship-policy-responses-to-covid-19-lessons-learned-to-build-back-better-9a230220/> Hämtad: 11.4.2021

Ramiah, V., Zhao, Y. and Moosa, I. (2014), "Working capital management during the global financial crisis: the Australian experience", *Qualitative Research in Financial Markets*, Vol. 6 No. 3, pp. 332-351. Tillgänglig:

<https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/QRFM-09-2012-0026/full/html?fullSc=1> Hämtad: 20.8.2020

Rohit, A., 2020, Which companies did well during the Coronavirus Pandemic?, *Forbes*, 30.6.2020. Tillgänglig: <https://www.forbes.com/sites/rohitarora/2020/06/30/which-companies-did-well-during-the-coronavirus-pandemic/?sh=4203fc37409f> Hämtad: 18.8.2020

Sunday, S., Sawandi, N., Abdul-Hamid, M., (2018), ‘ ‘ Working Capital Management And Firm Performance: Lessons Learnt during and after the Financial Crisis of 2007-2008 in Nigeria’’, *Indian-Pacific Journal of Accounting and Finance*, Vol. 1 No. 2, pp. 37-50. Tillgänglig:

https://www.researchgate.net/publication/327963601_Working_Capital_Management_and_Firm_Performance_Lessons_Learnt_during_and_after_the_Financial_Crisis_of_2007-2008_in_Nigeria Hämtad: 20.8.2020

The World Bank, 2019, GDP Growth (annual %) – European Union. Tillgänglig: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=EU> Hämtad: 11.4.2021

World Bank Group, *Financing Firms in Hibernation during the COVID-19 Pandemic*, 2020. Tillgänglig: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/33745> Hämtad: 18.8.2020

World Bank Group, 2020, Global Economic Prospects. Tillgängligt: <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects> Hämtad: 20.2.2021

Wymenga, P., Spanikova, V., Derbyshire, J., Barker, A., Are EU SMEs recovering from the crisis?, 2011, ECORYS Nederland BV, AD Rotterdam. Tillgänglig: <https://www.worldcat.org/title/are-eu-smes-recovering-from-the-crisis-annual-report-on-eu-small-and-medium-sized-enterprises-2010-2011/oclc/847407255> Hämtad: 11.4.2021

